

Enginyeres

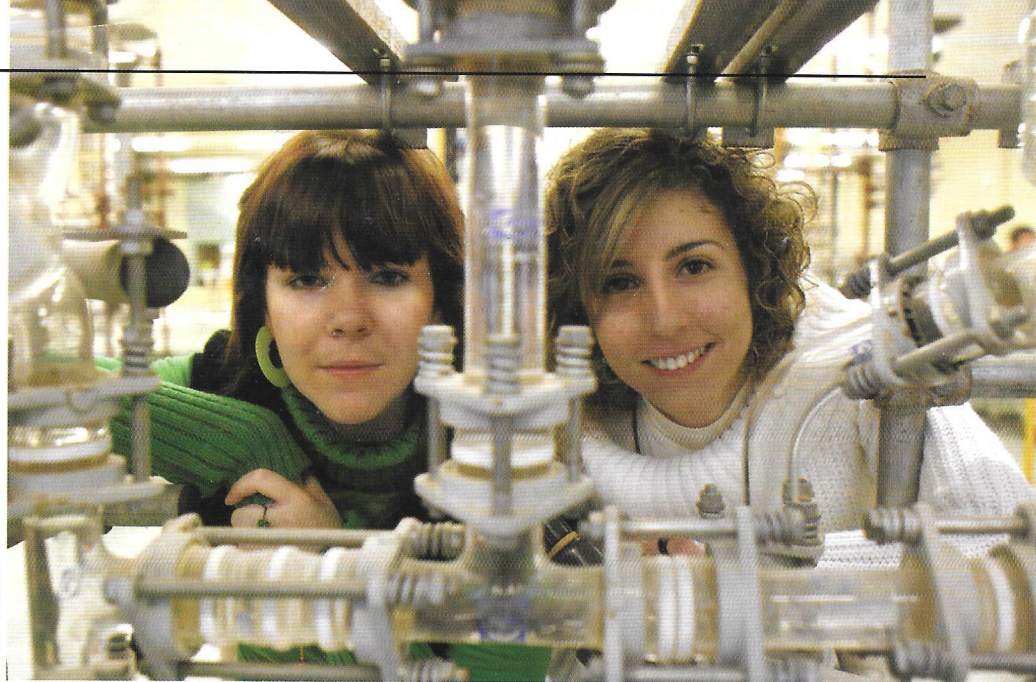
Molt de fet, molt per recórrer

Després de molts anys de lluita i de pedagogia les dones encara no tenen la mateixa presència que els homes en alguns àmbits laborals. L'enginyeria n'és un, encara que durant l'últim decenni s'aprecia un canvi significatiu de tendència. El 2005 es van incorporar al Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona un total de 83 dones, mentre que el 1995 la xifra havia estat només de set. Una progressió que queda matisada quan s'observen les dades en el seu conjunt. Actualment, a principis del 2006, més del 92% dels col·legiats són homes.

» El sentiment de minoria acompanya moltes professionals des dels estudis. Quan va començar a l'Escola, Marta Recolons, enginyera elèctrica i vocal de la Junta de Govern del Col·legi, era una de les tres noies en un grup de setanta persones. "Ningú no ens va dir mai res pel fet de ser dones, però era inevitable destacar" —recorda. Marta Recolons té 28 anys i ha sentit des de sempre passió per la tècnica. Aquest fet no li ha impedit constatar que "en general s'associa la dona amb qüestions relacionades amb la sensibilitat, com l'art, i l'home, amb la ciència, tot i que no hi ha cap fonament biològic perquè sigui d'aquesta manera". Efectivament, l'essència d'aquesta mentalitat prové de tradicions i formes de veure el món mantingudes per inèrcia al llarg del temps. I aquí radica el seu poder, en fer creure que és natural allò que només és convencional.

Segles i segles de separació funcional dels gèneres i de la desigualtat que se'n deriva no desapareixen en un dia. Certament, les lleis han canviat, els discursos oficials també i, malgrat tot, les discriminacions persisteixen. Anna Masvidal, cap del Servei de Selecció Professional del Col·legi, coneix molt bé el mercat laboral i recorda que "més d'un empresari ens ha manifestat que prefereix un enginyer a una enginyera però, no en tots els casos, sinó específicament per a aquelles funcions vinculades a direcció d'obra i

MIQUEL GONZÁLEZ

Agraïments: a Rosa Mir, col·legiada núm. 968 (pàgina següent), i Mireia Codina, Roser Salvatella, Jéssica López, Irene Alcoba i Esther Delgado, estudiants de l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Barcelona, per la seva amable col·laboració en el reportatge fotogràfic.

producció, és a dir, les que requereixen portar un equip format normalment per homes". Segons Anna Masvidal, aquest tipus de manifestacions solen anar precedides de frases exculpatòries com "Jo no sóc sexista però...". Després ve la justificació del rebuig a les candidates femenines pels suposats problemes d'entesa amb els operaris del sexe contrari. Les reticències es mantenen fins i tot en casos de competència provada per part de la candidata.

Els problemes entre treballadors de diferent gènere són mite o realitat? Maria Cinta Pastor és enginyera química i vocal de la Junta de Govern del Col·legi. Té 56 anys i disposa d'una àmplia experiència laboral. Ella no es va sentir discriminada quan va començar a treba-

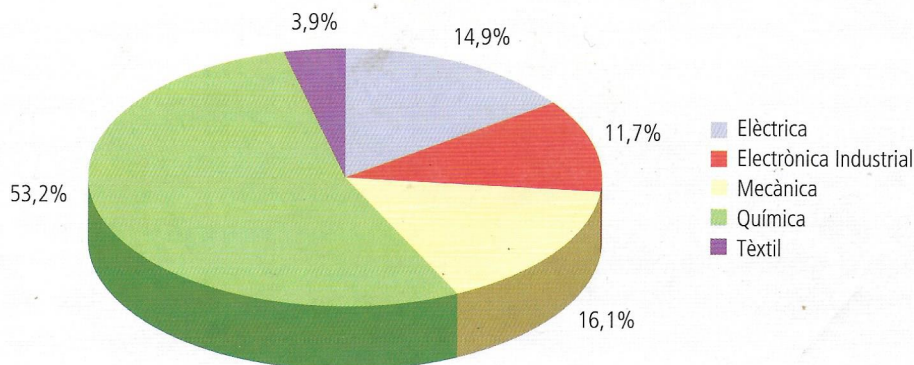
llar. Ara bé, reconeix que va haver de ser força assertiva: "Alguna vegada algú havia entrat al laboratori adreçant-se a mi com a 'nena', sense mala intenció, i jo amb la màxima cordialitat li contestava que allà de 'nenes' no n'hi havia". Maria Cinta rememora que li va caldre "un esforç suplementari per aconseguir un tracte igual". Pensa que si hagués estat un home no li hauria calgut preocupar-se per aquests temes i hi afegeix que "valia la pena deixar les coses ben clares des del principi i tot quedava solucionat per sempre". Potser per les particularitats del seu àmbit de treball, Marta Recolons assenyalava que "mai entraria a una obra fent bromes". I conclou que "si ets dona has de marcar molt més les distàncies i

Col·legiats i col·legiades*

*dades a 7/2/06

Especialitats de les col·legiades.

fer valer la teva professionalitat“.

La paradoxa és que la professionalitat de les enginyeres no és contestada sinó més aviat al contrari. Molts empresaris sol·liciten dones, de manera preferent, per a funcions relacionades amb el control de qualitat, els riscos laborals, el medi ambient o la logística. “Es valora especialment la seva capacitat d’organització i planificació” –apunta Anna Masvidal. Que les dones estan tant o més qualificades que els seus companys està fora de discussió, tot i així, a través de mecanismes subtils, es continuen posant obstacles a la seva promoció dintre de les empreses. Hi ha un fort element de contradicció en aquesta dinàmica de valorar i rebutjar, però ambdues accions conviuen. Segons Anna Masvidal, “el famós sostre de vidre és percebut per moltes treballadores com un límit real”.

Si es vol mirar el got mig ple, es podria valorar com un avenç que es vulgui ocultar la discriminació. Significa que existeix la consciència de fer alguna cosa malament. La lectura positiva té una contrapartida ja que, en convertir en invisibles les pràctiques discriminatòries, s’estimula la falsa creença que la igualtat està assolida. “Moltes persones que desconeixen el tema no hi donen crèdit quan els expliques que encara hi ha discriminació salarial; és que senzillament no s’ho creuen” Ho diu Amaia Lusa, enginyera en organització industrial, doctora per la UPC i coautora, amb Carme Martínez, del *Llibre Blanc de les Dones de Catalunya en el Món de la*

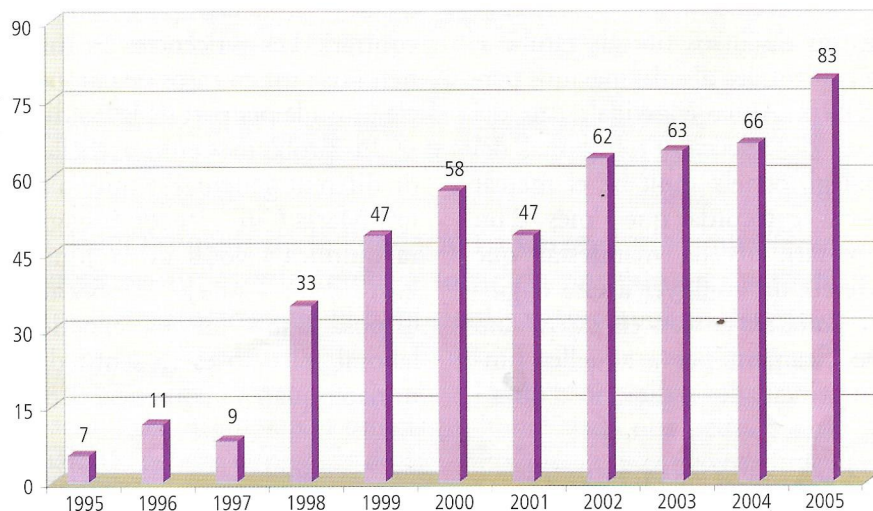
Rosa Mir la col·legiada de més edat del CETIB

Ciència i la Tecnologia. Aquest estudi –publicat el 2003– conclou que “a les titulacions on la tecnologia juga un paper clau (principalment enginyeries) els desequilibris entre homes i dones són molt grans”.

Amaia Lusa assenyalava que “actualment hi ha un 26% de presència femenina a la UPC però aquest percentatge ha augmentat, gràcies a l’afluència més gran de dones cap a estudis com ara l’òptica o l’arquitectura”.

Amaia Lusa forma part del Grup de Recerca d’Igualtat d’Oportunitats en l’Arquitectura, la Ciència i la Tecnologia de la UPC que ha elaborat la *Guia per al disseny i implantació d’un pla d’igualtat en l’àmbit universitari*. L’objectiu del pla és, d’una banda, treure les barreres objectives que impedeixen que les dones desenvolupin la seva trajectòria en igualtat d’oportunitats i, de l’altra, promoure la cultura de la igualtat. La segona finalitat sembla més complicada que la primera; abans de res, cal preguntar-se d’on prové la cultura de la desigualtat. Una mirada empírica ens permet trobar una primera resposta. Per exemple, hi ha

Dones col·legiades anualment de 1995 a 2005

e euss
enginyeria

Enginyeria Tècnica Industrial

**Visita'ns a l'estand A14 (P6)
Saló Estudia 2006**

Un projecte d'enginyeria a la teva mida
... on viuràs i aprendràs **experimentant**

illa
Tecnològica
de Sarrià

Centre
adscrit a la:
UAB

poques professores en les carreres tècniques i, per tant, les joves estudiants es veuen mancades de figures que els facin de referents.

Tanmateix, aquesta explicació és incompleta. Maria Cinta Pastor està convençuda que "moltes dones tenen una percepció prèvia, d'una manera inconscient, que la tria d'una carrera tecnicocientífica els comportarà problemes". Els mecanismes intuïtius no s'activarien sense uns ressorts que actuen a un nivell més profund. Amaia Lusa considera que "ens falten estudis sociològics i antropològics que ens ajudin a entendre com es construeixen uns estereotips que, ens agradi o no, continuen sent vigents".

Mentre aquestes investigacions no arriben, el debat que hi ha damunt la taula se centra a escollir el tipus d'acció més adient per eradicar-ne les desigualtats i reequilibrar la balança. L'aplicació de la discriminació positiva i l'establiment

de quotes és, com ja succeeix en altres sectors de la societat, una possibilitat. Les opinions pel que fa al cas són diverses. Marta Recolons sosté que "en principi no estic d'acord a establir la paritat però també és cert que forçar una mica les coses pot ser útil perquè un dia es pugui col·locar la persona més idònia a cada lloc d'una manera natural". Maria Cinta Pastor en té una altra visió: "La discriminació positiva és una temptació, però em fa por que, en obligar a la igualtat, els suposats avenços que s'hi aconsegueixin no s'acabin de consolidar".

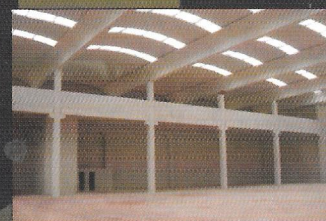
El nombre d'enginyeres continua creixent de forma sostinguda. D'alguna manera, aquesta tendència contribueix eficaçment a reduir els desequilibris heretats del passat. Hi queden els hàbits i els prejudicis. En aquest aspecte, l'educació hi té molt a dir, sobretot si els valors familiars i escolars es coordinen en un sentit progressista. La societat ha

MIQUEL GONZÁLEZ

d'adonar-se que vèncer la desigualtat de gènere és un guany col·lectiu de primera magnitud perquè implica la corresponsabilització de totes les persones davant els reptes de futur, incloent-hi, per descomptat, els tecnològics. ¶

Tecnología | Solidez | Funcionalidad | Profesionalidad

precatt
Hormigones Prefabricados de Catalunya

soluciones funcionales a sus proyectos

Ctra. Vila-Rodona a Valls - Salida 11 Autopista AP2
43814 VILA-RODONA (Tarragona)

Tel. 977 639 393
Fax 977 639 394

info@precatt.com
www.precatt.com